

Nr 355

Av herr **Oskarson m. fl.**, om kreditgarantier till deltidjordbrukare, m. m.

Strukturrationaliseringen medför en allt starkare koncentration av befolkningen till vissa regioner inom landet. Från flera utgångspunkter medför dessa strukturförändringar många och stora problem. Särskilt påtagliga är dessa bl. a. från miljö- och försvarspolitisk synpunkt.

En samordnad bedömning av jordbruksfrågor och landskapsvård bör enligt mångas uppfattning snarast komma till stånd, och i denna bedömning anser vi att även livsmedelsberedskapen vid avspärrning bör komma in i bilden. Inom jordbruksnämnden har gjorts utredningar som visat att livsmedelsberedskapen icke på långt när är tillfredsställande. Minskad självförsörjning i fredstid kräver ökad lagerhållning, och varje sänkning av självförsörjningsgraden i fredstid kräver en väsentlig förstärkning av beredskapslagringen. En koncentration av landets jordbruksproduktion och därmed följande livsmedelsindustri till vissa områden ökar vid en krigssituation landets sårbarhet i mycket hög grad. Tillgångarna inom jordbruket är också från total- och civilförsvarssynpunkt en av hörnpelarna för hela utrymningsplanläggningen. De tillgångar som finns inom jordbruket för evakuerade håller raskt på att gå förlorade då allt fler jordbruk lägges ned och gårdarna förfaller och blir öde. En levande landsbygd med ett levande jordbruk bidrar i hög grad till att öka vår försvarspotential.

Ett annat förhållande som bör beaktas i sammanhanget är att den del av vår krigsmakt om snabbast kan mobiliseras är hemvärnet. Denna kuppberedskap överallt i landet är en väsentlig faktor för ett genomförande av en planenlig mobilisering av krigsmakten i övrigt. Hemvärnsmännen rekryteras till stor del av jordbrukare, och ju fler brukningsenheter som försvinner inom jord- och skogsbruk desto mer glesnar hemvärnsleden. Men det gäller inte enbart kuppberedskapen, utan även för våra fältförband blir mobiliseringen alltmer komplicerad och ömtålig genom bristen på lokaler och frånvaron av en god livsmedelsförsörjning på mobiliseringsorten. Den nuvarande jordbrukspolitikens inverkan på jordbruksproduktionens lokalisering medför också utan tvekan en klar försämring av livsmedelsförsörjningen sett på något längre sikt inför ett krigsläge som innebär avspärrning. Vi anser att vid genomförandet av den nuvarande jordbrukspolitikens bör utöver landskaps- och naturvårdssituationen även försvars- och beredskaps-

synpunkter komma in i bilden och göras till föremål för en samlad bedömning som kan leda fram till en fastare planering för framtiden — en planering som tar sikte på det beroende som finns mellan jordbrukspolitiken och naturvårds- och beredskapsintressen.

Ett led i strävan att minska takten i fråga om nedläggning av jordbruk och därmed också avflyttningen från landsbygden kan riksdagen redan nu företaga genom att ge de s. k. deltidsjordbrukarna samma kreditgarantier som övriga jordbrukare. Många fördelar utöver de ovan berörda skulle vinnas med en sådan åtgärd. Avfolkningstakten på landsbygden skulle kunna dämpas. Många skulle kunna bibehålla en behaglig och avstressande bostadsmiljö. Trycket på tätorternas bostadsmarknad skulle minskas. Ett mera effektivt och från samhällets synpunkt sett mera ekonomiskt sätt för miljövard skulle uppnås. Den levande landsbygden har också ett betydligt högre rekreations- och trivselvärde som fritidsområde än en avfolkad trakt.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen uttalar sig för att vid tillämpningen av 1967 års riksdagsbeslut angående den framtida jordbrukspolitiken även de naturvårdande och försvarspolitiska intressena beaktas, samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om sådana ändringar i bestämmelserna angående kreditgarantier till jordbrukare att även deltidsjordbrukare kan bli delaktiga av sådant stöd.

Stockholm den 23 januari 1970

Gunnar Oskarson (m)

Arvid Enarsson (m)

Per Petersson (m)

i Gäddvik
